

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

DIREKTORAT ZA PROSTOR IN GRADITEV

Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana

T: 01 478 74 00

F: 01 478 74 25

E: gp.mnvp@gov.si

www.mnvp.gov.si

Številka: 35009-1/2022-2550-181

Datum: 30. 1 2025

Zadeva: Državni prostorski načrt za sončni elektrarni Zlatoličje–Formin

Zveza: Stališča do pripomb in predlogov podanih v času javne objave študije variant, okoljskega poročila in predloga državnega prostorskega načrta, ki je potekala v času od 22. 11 2024 do 30.12.2024

Pobudnik: Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, Direktorat za energijo

Pripravljaivec: Ministrstvo za naravne vire in prostor, Direktorat za prostor in graditev in projektna skupina

Investitor: Dravske elektrarne Maribor d.o.o., Maribor

Izdelovalec: URBIS d.o.o. Maribor

UVOD v stališča do pripomb in predlogov iz javne objave študije variant, okoljskega poročila in predloga državnega prostorskega načrta:

Stališča do pripomb in predlogov je na podlagi določil tretjega odstavka 95. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP, 23/24 in 109/24, v nadaljevanju: ZUreP-3) potrdila projektna skupina iz 86. člena ZUreP-3, na seji projektne skupine dne 28.1. 2025.

Seznam uporabljenih kratic:

CPVO	Celovita presoja vplivov na okolje
DPN	Državni prostorski načrt
EMS	Elektro magnetno sevanje
FV	Fotovoltaika
JO	Javna objava
JR	Javna razgrnitev
MNVP	Ministrstvo za naravne vire in prostor
MOPE	Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
NEPN	Nacionalni energetske in podnebni načrt
NUP	Nosilec urejanja prostora
OP	Okoljsko poročilo
PVO	Presoja vplivov na okolje
SE	Sončna elektrarna
SP	Strokovna podlaga
ŠV	Študija variant
VVO	Vodovarstveno območje
ZRSVN	Zavod Republike Slovenije za varstvo narave

SKLOP 1: POSTOPEK PRIPRAVE DPN IN VKLJUČEVANJE JAVNOSTI

1. V predstavitev niso omenjeni prebivalci Občine. Težava je, ker nihče ne posluša prebivalcev.
2. Opozarjajo ministrstva in investitorje naj pred pričetkom projekta vključijo lokalne prebivalce, ki najbolj poznajo svojo okolico. Imajo veliko informacij, med drugim npr. kje je poplavno varno.

STALIŠČE 1-2:

Podano je pojasnilo.

Skladno z določili zakonodaje, ki ureja prostor, načelo usklajevanja interesov pri urejanju prostora pomeni skrbno tehtanje in medsebojno usklajevanje različnih interesov v prostoru. Usklajevanje interesov poteka z odgovornim sodelovanjem med udeleženci pri urejanju prostora, med razvojnimi in varstvenimi javnimi interesi ter med državo in občinami.

Udeleženci pri urejanju prostora morajo pri izvajanju nalog upoštevati javni in zasebni interes ter ju med seboj skrbno pretehtati ter svoje odločitve vsebinsko utemeljiti. Pri tem morajo poskrbeti, da zasebni interes ne škoduje javnemu.

Država prek strokovnih institucij, ki sodelujejo kot nosilci urejanja prostora (v nadaljnjem besedilu: NUP) v postopku državnega prostorskega načrtovanja (v nadaljnjem besedilu: DPN), zakonodajnih in drugih predpisov, določa mejne vrednosti, kot osnovo za določitev sprejemljivosti vplivov med drugim tudi na zdravje ljudi. V okviru celovite presoje vplivov na okolje (v nadaljnjem besedilu: CPVO), za potrebe katere se izdela okoljsko poročilo (v nadaljnjem besedilu: OP) in njemu podporne strokovne podlage, se preveri sprejemljivost vpliva na različne sestavine okolja. Vladi RS se predlaga v sprejem uredbo o DPN samo v primeru, da so vplivi plana (DPN) na okolje sprejemljivi. Postopek umeščanja sončne elektrarne v prostor se vodi po postopku, ki ga predpisuje veljavna prostorska zakonodaja. Le ta predpisuje tudi faze, v katerih se v postopek vključuje javnost.

Lokalna skupnost (Občine na območju katerih se načrtujejo ureditve z DPN) kot lokalni nosilec urejanja prostora s svojimi strokovnimi službami, je v postopek priprave DPN vključena s podajanjem usmeritev in podatkov v fazi pobude ter z izdajo mnenja k predlogu DPN. Lokalno prebivalstvo oz. vsa zainteresirana javnost pa ima možnost sodelovanja s podajanjem pripomb in predlogov v času javnih seznaništev (seznanitev javnosti v fazi pobude in v kasnejši fazi javna objava študije variant (v nadaljnjem besedilu: ŠV), OP in predloga DPN).

Prve predstavitve javnosti so bile izvedene že v fazi pobude, ko so bile pridobljene tudi pripombe in predlogi javnosti, ki so bili obravnavani v analizi smernic (Urbis d. o. o., št. nal. 2020/DPN-025, Maribor, junij 2023). Tekom priprave DPN se je analiza smernic dopolnjevala, izdelan je bil elaborat »Pojasnila o upoštevanju smernic. (Urbis d.o.o., št. nal. 014-DPN/2023, Maribor, februar 2024)«. V elaboratu so v poglavju 3 (pripombe in predlogi javnosti) obravnavane vse prispеле pripombe, na katere je podano tudi pojasnilo o upoštevanju. Elaborat je bil skupaj z ostalimi gradivi javno objavljen in se nahaja med prilogami DPN: DPN/spremljajoce_gradivo/smernice/porocilo_upost_sm. V mapi pripombe_javnosti so priložene tudi prejete pripombe v času javne objave.

Del prilog DPN je tudi poročilo o sodelovanju javnosti, ki se nahaja v mapi: DPN/spremljajoce_gradivo/por_sod_jav iz katerega je razviden postopek in način sodelovanja ministrstva in investitorja z javnostjo.

3. Tukaj prisotni smo bili že na 1. obravnavi. Odgovorov na naša vprašanja nismo prejeli.

STALIŠČE 3:

Podano je pojasnilo.

Pripombe in predlogi javnosti so bili obravnavani v analizi smernic (Urbis d. o. o., št. nal. 2020/DPN-025, Maribor, junij 2023). Tekom priprave DPN se je analiza smernic dopolnjevala, izdelan je bil elaborat »Pojasnila o upoštevanju smernic. (Urbis d.o.o., št. nal. 014-DPN/2023, Maribor, februar 2024)«. V elaboratu so v poglavju 3 (pripombe in predlogi javnosti) obravnavane vse prispele pripombe, na katere je podano tudi pojasnilo o upoštevanju. Elaborat je bil skupaj z ostalimi gradivi javno objavljen in se nahaja med prilogami DPN: DPN/spremljajoce_gradivo/smernice/porocilo_upost_sm. V mapi pripombe_javnosti so priložene tudi prejete pripombe v času javne objave.

SKLOP 2: NEGATIVNI VPLIVI NA OKOLJE IN PREBIVALSTVO

4. Upoštevanje vseh omejitev je pojasnjeno, ne pa pomena/vpliva sončne elektrarne na prebivalce.

STALIŠČE 4:

Podano je pojasnilo.

Vpliv na prebivalce je skladno z Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Uradni list RS, št. 73/05 in 44/22 – ZVO-2) obravnavan v Okoljskem poročilu (OP), ki se izdela v okviru postopka celovite presoje vplivov na okolje (CPVO) in je ena od ključnih strokovnih podlag za izdelavo DPN. V OP so v poglavju 3.3 opredeljeni vplivi plana na prebivalstvo in zdravje ljudi, in sicer v okviru naslednjih področij okolja: kakovost zraka, obremenitev s hrupom, oskrba s pitno vodo, elektromagnetno sevanje in svetlobno onesnaženje. Za potrebe izdelave OP so bile za posamezna področja okolja izdelane ločene strokovne podlage, v okviru katerih se je obravnaval potencialni vpliv postavitve SE na oskrbo s pitno vodo, svetlobno onesnaženje/bleščanje ter oceno vpliva na funkcionalnost in podobo krajine. Dodatno so bile izdelane še preveritve z vidika potencialnih obremenitev s hrupom. Na podlagi ugotovljenih potencialnih vplivov so v Okoljskem poročilu podani tudi omilitveni ukrepi za omilititev vplivov nanje. Omilitveni ukrepi, ki so načrtovani za posamezna področja, so v OP razvidni na koncu vsakega poglavja in v zaključku OP. Z vidika kakovosti zraka, obremenitve z EMS in hrupom ter svetlobnega onesnaženja je bilo ugotovljeno, da vplivov ne bo in da omilitveni ukrepi niso potrebni. Z vidika oskrbe s pitno vodo je bilo ocenjeno, da bo vpliv nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov.

5. Ali je bil preverjen vpliv postavitve panelov na dvig temperature okolice in tal. Postavitve panelov bi lahko pomembno vplivala na rodovitnost kmetijskih zemljišč v okolici. Ali so izdelane kakšne študije?
6. Ali je bil preverjen vpliv odboja svetlobe v tla in posledično segrevanje tal?

STALIŠČE 5-6:

Podano je pojasnilo.

Postavitve SE naj ne bi vplivala na rodovitnost kmetijskih zemljišč v okolici. Odboj svetlobe od sončnih elektrarn ima minimalen vpliv na segrevanje tal. Sončni paneli so zasnovani tako, da absorbirajo večino sončne svetlobe za proizvodnjo električne energije, zato je njihova odbojnost nizka. Svetloba, ki se odbije, je večinoma razpršena, v določenih

okolščinah pa (zaradi specifičnih kotov sončne svetlobe) lahko pride do povečane koncentracije odboja proti tlom. To lahko povzroči rahlo segrevanje tal, vendar je vpliv zanemarljiv, saj je količina toplote, ki jo tla prejmejo zaradi odboja od sončnih panelov, občutno manjša v primerjavi z neposrednim sončnim sevanjem (Irgl V., Beković M., Vpliv odboja svetlobe od panelov sončne elektrarne, diplomska naloga, Maribor, 2024). Pri takšnih odbojih gre praviloma za kratkotrajno bleščanje z nizko intenziteto oddane energije, ki ima neznaten vpliv na okolje.

Solarni paneli absorbirajo sončno sevanje in pretvorijo del te energije v električno energijo, preostanek pa se v neposredno okolico sprosti kot toplota. Vpliv je odvisen predvsem od velikosti sončne elektrarne in načina postavitve panelov. Za opazno segrevanje okolice (1–2 °C) je potrebna zelo velika solarna farma, površine približno 50–100 km² ali več, na območjih brez naravne vegetacije in z visokim sončnim sevanjem, npr. v puščavskih območjih (Hu, A., Ji, D., Huang, Y., & Tao, S. (2020). Impacts of Large-Scale Sahara Solar Farms on Global Climate and Vegetation Cover. Geophysical Research Letters, 47(22)). Na manjših, z vegetacijo poraslih površinah, so učinki bistveno manjši. Sončna elektrarna Zlatoličje-Formin bo zaradi svoje velikosti in ohranjanja vegetacije pod paneli zanemarljivo vplivala na povišanje lokalnih temperatur. Vpliv preprečuje tudi višina postavitve panelov (2 m), saj višje nameščeni paneli omogočajo boljše kroženje zraka in ohranjanje vegetacije pod paneli, kar preprečuje učinek segrevanja.

Višina postavitve panelov (2 m) zagotavlja tudi senčenje tal in zaščito tal pred ekstremnimi vremenskimi pogoji. Tla pod paneli večji del dneva niso neposredno osvetljena s sončno svetlobo, kar zmanjša izhlapevanje vode in segrevanje teh tal. Pri postavitvi SE Zlatoličje-Formin bo prav tako zagotovljen razmik med posameznimi vrstami panelov, z namenom zagotovitve omočenosti ter delne osončenosti terena pod SE, kar bo zagotavljalo ohranjanje vegetacije pod paneli.

Posebna SP ni bila izdelana, saj za to ni bilo potrebe.

7. Ali se ne bi vprašali vsi skupaj ali s takšnimi posegi, kot je sončna elektrarna, vplivamo tudi na podnebne spremembe?
8. Ali gre res za zeleni prehod? Treba se je zavedati, da bo treba z odpadki ustrezno ravnati.

STALIŠČE 7-8:

Podano je pojasnilo.

Raba sončne energije sodi med enega izmed ukrepov za zagotavljanje zelenega prehoda, to je rabe obnovljivega vira energije za zagotavljanje proizvodnje električne energije.

Predvidena postavitve SE bo prispevala k povečanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov in pozitivno vplivala na blaženje podnebnih sprememb, saj SE zmanjšujejo potrebo po proizvodnji električne energije iz fosilnih goriv in s tem blažijo globalno povečanje emisij TGP. Glede na povprečni emisijski faktor CO₂ za elektriko v Sloveniji v letu 2022 in glede na predvideno letno proizvodnjo SE Zlatoličje – Formin je ocenjeno, da se bo z izvedbo SE Zlatoličje-Formin povprečni emisijski faktor TGP za elektriko v Sloveniji zmanjšal za približno 0,3 %. Vpliv plana na podnebne spremembe je obravnavan v OP v okviru poglavij Blaženje podnebnih sprememb in Odpornost izvedbe plana na podnebne spremembe, izdelana je bila tudi SP Analiza tveganja na podnebne spremembe za DPN SE Zlatoličje – Formin (Okoljski inženiring, Marko Kovač, s. p., št. 24/2023, julij 2023, dopolnitev januar 2024). Strokovna podlaga je objavljena skupaj z ostalim gradivom, in sicer se nahaja med prilogami OP, v mapi:

DPN/spremljajoce_gradivo/okolje/Tekstualne priloge/08_Analiza tveganja na podnebne spremembe.

Z odpadki se bo tako med gradnjo kot med obratovanjem ustrezno ravnalo. Način ravnanja z odpadki, tako med gradnjo kot med obratovanjem, je obravnavan v OP v poglavju 2.7. Po izteku življenjske dobe (30 let ali več) ali v primeru okvare se odslužene panele odstrani in z njimi ravna skladno s takrat veljavno zakonodajo. Na območju celotne EU je trenutno na podlagi Direktive 2012/19/ES o odpadni električni in elektronski opremi za fotovoltaične module (PV module) uveljavljeno načelo proizvajalčeve razširjene odgovornosti. V skladu z Uredbo o odpadni električni in elektronski opremi (Uradni list RS, št. 55/15, 47/16, 72/18, 84/18 – ZIURKOE, 108/20 in 44/22 – ZVO-2), ki v pravni red Republike Slovenije prenaša omenjeno direktivo, se PV moduli uvrščajo med električno in elektronsko opremo, zato zanje veljajo pravila ravnanja z odpadno električno in elektronsko opremo (OEE0), kot jih določa ta uredba. Proizvajalci, ki dajejo na trg PV module, morajo biti vpisani v evidenco proizvajalcev električne in elektronske opreme pri ministrstvu, pristojnemu za okolje, in morajo zagotavljati financiranje in ustrezno ravnanje z odpadki iz teh proizvodov. Proizvajalec PV modulov načrtovane sončne elektrarne mora torej izpolnjevati obveznost proizvajalčeve razširjene odgovornosti bodisi samostojno, bodisi v okviru skupnega načrta ravnanja z OEE0.

9. Kako je to možno, da je Natura lobi tako močen, mi, lastniki zemljišč in prebivalci, pa ne moremo nič doseči?

STALIŠČE 9:

Podano je pojasnilo.

Kot predhodno že zapisano, postopek prostorskega načrtovanja poteka ob upoštevanju načela usklajevanja interesov, kar velja tudi za predmetni DPN. Slednje pomeni, da pri umeščanju v prostor sodelujejo različni varstveni resorji, tako s področja zdravja ljudi, ohranjanja narave, varstva kulturne dediščine, kot tudi drugi. Prostorske ureditve se načrtujejo skladno z zahtevami zakonodaje z vseh predhodno omenjenih področij. Ustreznost načrtovanja je presojana skozi postopek CPVO, v katerem sodelujejo vsi varstveni resorji in za ta namen izdelanega OP. Javno objavljeno gradivo DPN predstavlja z vsemi varstvenimi resorji usklajene rešitve.

Posebno območje varstva (POV) Drava SI5000011 je opredeljeno na podlagi Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18), s katero se je v pravni red Republike Slovenije preneslo določbe Direktive 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta o ohranjanju prosto živečih ptic in Direktive Sveta 92/43/EGS o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst. Skupni cilj obeh direktiv je zagotoviti, da se ohranijo zaščitene živalske in rastlinske vrste ter habitat ali, da se ponovno vzpostavi ugodno stanje ohranjenosti na vseh ozemljih v EU, kjer so naravno prisotni.

10. Ne verjamemo, da ne bo motenj. Bodo in to velike, sevanje daljnovoda in panelov.

STALIŠČE 10:

Podano je pojasnilo.

Glej tudi stališče 4. Vplivi plana na obremenitev okolja z elektromagnetnim sevanjem so opredeljeni v OP v poglavju 3.3. V okviru plana so lahko vir elektromagnetnega sevanja transformatorske postaje, srednjenapetostno (SN) stikališče in SN kablovodi. Viri elektromagnetnega sevanja (EMS), načrtovani z DPN, niso umeščeni v bližino

stanovanjske pozidave in so v zadostni oddaljenosti od stavb z varovanimi prostori, da mejne vrednosti, določene z Uredbo o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju (Uradni list RS, št. 70/96, 41/04 – ZVO-1 in 44/22 – ZVO-2) ne bodo presežene. Emisije EMS z oddaljenostjo od vira zelo hitro padajo, v neposredni bližini (15 m pas) načrtovanih virov EMS pa ne leži nobena stavba, prav tako nobena stavba ne leži v 25 m pasu in 50 m pasu. Na podlagi preveritve je bilo v OP ocenjeno, da izvedba plana z vidika obremenitve z elektromagnetnim sevanjem, ne bo predstavljala pomembnih vplivov na prebivalstvo in varovanje zdravja ljudi. Po prvem zagonu novih virov EMS bo investitor, glede na določila 17. člena Uredbe o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju (Uradni list RS, št. 70/96, 41/04 – ZVO-1 in 44/22 – ZVO-2) in 5. člena Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu za vire elektromagnetnega sevanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 70/96, 41/04 – ZVO-1, 17/11 – ZTZPUS-1 in 44/22 – ZVO-2), zagotovil prve meritve elektromagnetnega sevanja in po potrebi tudi obratovalni monitoring. Izvedba SE Zlatoličje-Formin z vidika obremenitve z EMS ne bo imela vpliva na prebivalstvo in varovanje zdravja ljudi, zato je ocenjeno, da kumulativnih vplivov zaradi obstoječih posegov v okolje (npr. DV) ne bo.

11. Zaradi elektrarne bo tudi dodaten hrup, zagotovo so določene frekvence. Kako je bilo to preverjeno.

STALIŠČE 11:

Podano je pojasnilo.

Glej tudi stališče 4. Vplivi plana na obremenitev okolja s hrupom so opredeljeni v OP v poglavju 3.3. V okviru plana so lahko vir hrupa transformatorske postaje. Za potrebe preveritve obremenitve okolja s hrupom je bil izdelan model hrupa za čas obratovanja transformatorskih postaj. Ugotovljeno je bilo, da mejne vrednosti v času delovanja transformatorskih postaj na lokacijah, kjer so le te najbližje stavbam z varovanimi prostori, glede na Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 43/18, 59/19 in 44/22 – ZVO-2) na nobeni lokaciji ne bodo presežene. V nočnem času transformatorske postaje ne bodo obratovale in ne bodo obremenjevale okolja s hrupom. Na podlagi rezultatov modela hrupa je bilo v OP ocenjeno, da izvedba plana z vidika obremenitve s hrupom ne bo predstavljala pomembnih vplivov na prebivalstvo in varovanje zdravja ljudi. V skladu s Pravilnikom o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 105/08 in 44/22 – ZVO-2), bo po pričetku obratovanja SE izvedeno prvo ocenjevanje hrupa, po potrebi bo zagotovljen tudi obratovalni monitoring.

12. Odseva sonca se ne bi smelo zanihati. Kdo bo odgovarjal za nesreče na cesti?

STALIŠČE 12:

Podano je pojasnilo.

Vplivi plana na svetlobno onesnaženje so opredeljeni v OP v poglavju 3.3. Za preučitev vpliva odboja svetlobe oziroma sončnih odsevov od panelov SE Zlatoličje in SE Formin na uporabnike avtoceste A4, odsek Slivnica – Draženci, načrtovane glavne ceste Markovci – Gorišnica ter opredelitev potrebnih ukrepov za zagotovitev varnosti v prometu, je bila izdelana strokovna podlaga Ocena odboja svetlobe od sončnih panelov SE Zlatoličje – Formin (HSE Invest d.o.o., oktober 2023). Pri simulaciji pojavnosti in trajanja odbojev oz. bleščanja je bilo po previdnostnem načelu upoštevano sončno vreme za vsak dan v letu, sončni paneli pa so bili modelirani kot popolno odbojni. Na podlagi rezultatov simulacije je bilo ocenjeno, da bo na nekaterih območjih, kjer se SE približajo AC in GC, v določenih delih leta v krajšem časovnem obdobju prišlo do izpostavljenosti uporabnikov prometnega

omrežja bleščanju, vendar bodo bleščanje vozniki le zaznali, pri čemer zaznava glede na ocenjeno jakost obsevanja očesne mrežnice in vidnega kota voznikov ne bo bistveno vplivala na njihovo zmožnost varnega upravljanja vozil. Pri tem je treba poudariti, da simulacija ne upošteva, da je svetlobna prevodnost povprečnega avtomobilskega stekla od 75 % do 85 %, kar dodatno omili vpliv bleščanja na voznika. Uporabniki odsekov obstoječega AC omrežja v Sloveniji, ki poteka v smeri V-Z, so sicer bistveno bolj izpostavljeni bleščanju kot bodo uporabniki obstoječe in načrtovane prometne infrastrukture zaradi izgradnje SE Zlatoličje – Formin. Mrežnica voznika, ki vozi direktno proti sončnemu vzhodu ali zahodu, je namreč obsevana z jakostjo 8,5 W/cm². Jakosti obsevanja mrežnice, ki jih povzročajo svetlobni odboji, so pri SE Zlatoličje in SE Formin vsaj 447 krat manjše ter dosegajo vrednosti do 0,019 W/cm² na mrežnici voznikovega očesa. Na podlagi ugotovitev izdelane SP je bilo v OP ocenjeno, da izvedba plana z vidika svetlobnega onesnaženja (bleščanja) ne bo predstavljala pomembnih vplivov na prebivalstvo in varovanje zdravja ljudi. Tako Ministrstvo za zdravje kot Ministrstvo za infrastrukturo sta bila z rezultati študije seznanjena in sta izdala pozitivno mnenje o ustreznosti študije variant, okoljskega poročila in predloga DPN. Strokovna podlaga je objavljena skupaj z ostalim gradivom, in sicer se nahaja med prilogami DPN, v mapi: DPN/spremeljajoce_gradivo/Ocena_odboja_svetlobe.

SKLOP 3: SEGMENT 8 IN NASELJE PLACEROVCI/GAJEVCI

13. Kdo menite je pripravljen živeti na strani kanala (Placerovci, Gajevci), kjer je že danes daljnovod, predvidena pa je tudi cesta in paneli? Vse drugo ima prednost pred prebivalci.
14. Območje je že zaradi DV degradirano, s predvideno cesto in elektrarno bo še dodatno.

STALIŠČE 13-14:

Izraženo je mnenje.

V skladu z veljavno zakonodajo in načeli prostorskega načrtovanja, se razvoj infrastrukture praviloma usmerja v skupne infrastrukturne koridorje, ob upoštevanju omejitev, ki izhajajo iz prostora, pri čemer se porablja najmanjšo mogočo površino prostora. Pri umeščanju SE gre za izrabo obstoječe infrastrukture, saj se FV paneli umeščajo na brežine kanalov obstoječe HE, pri čemer se dodatno ne zaseda zemljišč občanov in občanov. Dostopne poti, ki se po potrebi razširijo, pa se tudi po končani gradnji uporabljajo kot poljske poti.

15. Živimo v prvih hišah ob kanalu v naselju Placerovci. Preveč bo motenj.
16. Elektrarna ni sprejemljiva za okolje. Sploh ne segment 8. Preveri naj se možnost, da se ga umakne.
17. Najbolj sporna je lokacija sončne elektrarne od mosta Gajevci do HE Formin – drugje ni tako pomembno za občane. Zakaj ne gre umakniti sončne elektrarne s tega segmenta?
18. Opusti se naj del pred vasema Gajevci – Placerovci.

STALIŠČE 15-18:

Tekom izdelave DPN so bile izdelane strokovne podlage, v katerih so bili preučeni vplivi načrtovanih ureditev na različne sestavine okolja (skladno z določili zakonodaje). V študiji variant/utemeljitev rešitve (ŠV) so bile rešitve ocenjene po štirih (zakonsko predpisanih)

vidikih obravnave: prostorski, okoljski (varstveni), funkcionalni in ekonomski vidik. Namen ŠV je, ob upoštevanju vseh veljavnih predpisov ter ob upoštevanju varstvenih in razvojnih interesov v prostoru, poiskati najustreznejše prostorske rešitve za načrtovane ureditve. Rezultat so rešitve, ki so usklajene z vsemi nosilci urejanja prostora in za katere je bil izdelan predlog DPN.

V ŠV je bil upoštevan tudi vpliv na naselja in prebivalce. V OP je bilo ugotovljeno, da vplivi bodo, vendar so sprejemljivi ob upoštevanju določenih OU. Glede vizualne izpostavljenosti panelov je ugotovljeno, da ukrepi za zmanjšanje izpostavljenosti na območju DPN niso možni, je pa možno, v dogovoru s posameznimi lastniki, po izgradnji sončne elektrarne pristopiti k reševanju problematike na način, da se izvedejo dodatni ukrepi (npr. zasaditve) na privatnih zemljiščih ob hišah. Takšni dogovori se rešujejo individualno, s posameznimi prebivalci in niso predmet tega DPN.

Brežine kanalov, ki so del HE Zlatoličje in HE Formin, so v lasti DEM d. o. o., ki je tudi investitor SE. To pomeni, da se z umestitvijo SE, ki je ureditev državnega pomena, ne posega v zasebno lastnino, ampak se izkoristi že zgrajene energetske objekte - objekte vodne infrastrukture, namenjene proizvodnji električne energije, katerih uporabnost se le še nadgradi. S tem, ko se SE umesti na brežine obstoječih odvodnih in dovodnih kanalov, ki služijo HE, se ne posega in ne vpliva na rabo drugih zemljišč, ki jih imajo lokalne skupnosti predvidena za svoj razvoj (npr. širitev naselij, turizem, kmetijstvo, ipd.).

Umik segmenta 8 ni sprejemljiv z vidika deleža bodoče proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov ter vidika doseganja zastavljenih ciljev.

19. Kaj so DEM pripravljene storiti za naši vasi, Gajevci in Placerovci?

STALIŠČE 19:

Podano je pojasnilo.

DEM d. o. o. že dolgo sodelujejo z lokalnimi skupnostmi s katerimi v sinergiji izvajajo svoje investicije ter vzdrževanje in pričakujejo, da bo tako tudi v prihodnje.

SKLOP 4: UTEMELJENOST POBUDE, NAČRTOVANE UREDITVE IN IZBOR LOKACIJE, ODŠKODNINE

20. Zakaj je izbrana lokacija? Zakaj se sončna elektrarna ne načrtuje drugje?

STALIŠČE 20:

Podano je pojasnilo.

Načrtovana lokacija SE na dovodnih in odvodnih kanalih HE je primerna lokacija za umestitev SE. Derivacijski kanali HE so z zakonodajo uvrščeni med prednostna območja za umeščanja fotonapetostnih naprav v prostor. Z DPN se zagotavljajo samo ustrezni prostorski pogoji za njihovo umestitev, usklajeni z zahtevami varstvenih resorjev.

Prav tako je potrebno poudariti, da so brežine kanalov, ki so del HE Zlatoličje in HE Formin, v lasti DEM d. o. o., ki je tudi investitor SE. To pomeni, da se z umestitvijo SE, ki je ureditev državnega pomena, ne posega v zasebno lastnino, ampak se izkoristi že zgrajene energetske objekte, katerih uporabnost se le še nadgradi. S tem se prav tako ne posega in ne vpliva na rabo drugih zemljišč, ki jih imajo lokalne skupnosti predvidena za svoj razvoj (npr. širitev naselij, turizem, kmetijstvo, ipd.).

Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt (NEPN), ang. *Integrated National Energy and Climate Plan*, je akcijsko strateški dokument, ki za obdobje do leta 2030 (s pogledom do 2040) določa cilje, politike in ukrepe na petih razsežnostih energetske unije:

- razogljičenje (emisije TGP in OVE),
- energetska učinkovitost,
- energetska varnost,
- notranji trg ter
- raziskave, inovacije in konkurenčnost.

V skladu z Nacionalnim energetskim in podnebnim načrtom (NEPN) za obdobje do leta 2030, je cilj Slovenije doseči delež obnovljivih virov energije (OVE) v končni rabi energije najmanj 30%. To vključuje energijo, proizvedeno iz obnovljivih virov, kot so sončna energija, vetrna energija, hidroenergija, biomasa, geotermalna energija itd., ki se uporablja za različne namene, vključno z gospodinjstvi, industrijo, prometom in storitvenimi dejavnostmi.

Strategija prostorskega razvoja Slovenije 2050 (Resolucija o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050 (ReSPR50; Uradni list RS, št. 72/23; v nadaljnjem besedilu: strategija) je temeljni strateški prostorski akt Republike Slovenije, ki na podlagi Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21 in 18/23 – ZDU-10; v nadaljnjem besedilu: zakon) in v povezavi s Strategijo razvoja Slovenije 2030 ter drugimi državnimi razvojnimi akti in razvojnimi cilji EU, določa dolgoročne strateške cilje države in usmeritve razvoja dejavnosti v prostoru. Strategija vsebuje vizijo prostorskega razvoja države, dolgoročne cilje in koncept prostorskega razvoja s prednostnimi nalogami ter usmeritve za doseganje ciljev. Temeljne usmeritve so pripravljene za dolgoročno obdobje do leta 2050, za izvajanje ciljev strategije v srednjeročnem obdobju pa bo pripravljen načrt, v katerem se opredelijo prednostne naloge in odgovorni organi za posamezna območja in dejavnosti.

Med usmeritvami strategije glede razvoja energetske infrastrukture, imajo pomembno vlogo obnovljivi viri energije, kamor se uvršča tudi energija sonca. Za povečanje deleža proizvodnje energije iz obnovljivih virov se načrtuje tudi gradnja novih energetskih objektov na obnovljive vire energije.

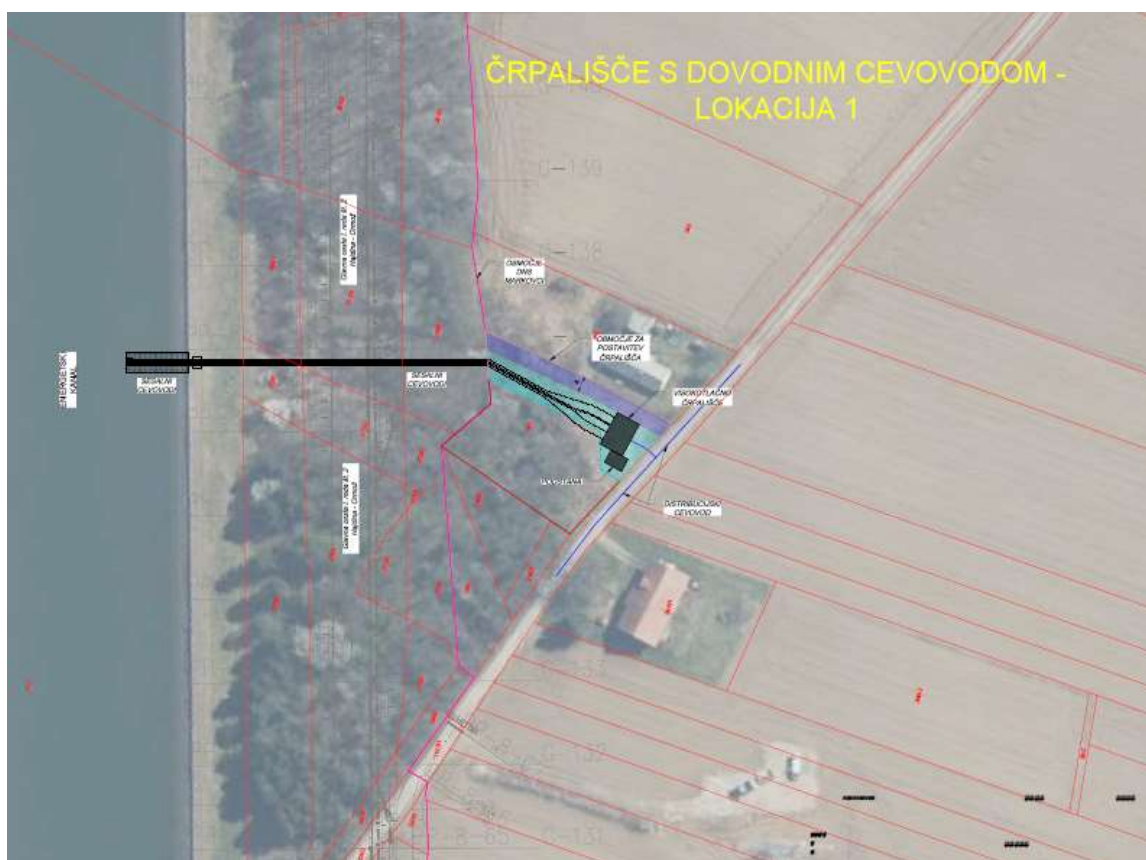
Konkretna usmeritve strategije glede umeščanja sončnih elektrarne v prostor (poglavje 6.3.1.5 energija sonca), ki so upoštevane pri pripravi predmetnega DPN so naslednje: »Prednostna območja in objekti za rabo sončne energije so obstoječi in novi objekti na stavbnih zemljiščih (razen zelenih površin), gradbeno-inženirski objekti ter razvrednotena območja v okviru njihove sanacije. Pri določitvi prednostnih območij za rabo sončne energije se med drugim upošteva tudi načelo združljivosti z drugimi dejavnostmi.«.

Prostorski red Slovenije (Uredba o prostorskem redu Slovenije (Uradni list RS, 122/04, 33/07 – ZPNačrt, 61/17 – ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3) med drugim določa tudi pravila za načrtovanje gospodarske infrastrukture in načrtovanje območij namenske rabe v sistemu gospodarske infrastrukture. V postopku priprave prostorskega akta se upoštevajo pravila za načrtovanje in umeščanje prostorskih ureditev v prostor. Splošna usmeritev, da se nove energetske sisteme za proizvodnjo električne energije v čim večji meri načrtuje na lokacijah obstoječih sistemov in na degradiranih območjih proizvodnih dejavnosti, se v primeru načrtovanja sončne elektrarne HE Zlatoličje in HE Formin v celoti upošteva, saj se ta umešča na objekte vodne infrastrukture, namenjene proizvodnji električne energije (umestitev na brežine obstoječih odvodnih in dovodnih kanalov, ki služijo HE).

Zakon o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (ZUNPEOVE; Uradni list RS, št. 78/23 in 95/24) v svojem 8. členu določa predpisana prednostna območja za umeščanja fotonapetostnih naprav, kamor sodijo tudi območja objektov za proizvodnjo elektrike.

21. Občina Markovci načrtuje izgradnjo namakalnega sistema – ali bo sončna elektrarna ovira za njegovo izgradnjo in obratovanje?

Občina Markovci predvideva na območju izvedene komasacije kmetijskih zemljišč »Markovci - jug« graditi lokalni namakalni sistem (LNS). Gre za območje znotraj k.o. Bukovci in Stojnci in sicer južno od kanala HE Formin. V ta namen je izdelana projektna dokumentacija na nivoju IDZ, zemljišče kjer je predvidena gradnja črpalnice, pa je v občinskem prostorskem načrtu že opredeljeno za tovrstno gradnjo. Zajem vode je predviden iz kanala HE Formin. Pripomba: V pobudi DPN postavite sončne elektrarne Zlatoličje - Formin ni upoštevano območje predvidenega zajema vode iz kanala HE Formin. Predlog; V pobudi DPN za »Sončno elektrarno Zlatoličje-Formin je potrebno upoštevati območje predvidene trase cevovoda zajetja vode iz kanala HE Formin in sicer po priloženem načrtu IDZ št. 1708-NMS, z dne februar 2024, ki ga je izdelal biro za projektiranje, LINEAL d.o.o.

SLIKA: Prikaz lokacije trase cevovoda zajetja vode iz kanala HE Formin

STALIŠČE 21:

Pripomba se upošteva.

Postavitev SE na derivacijski kanal HE Formin ne bo ovirala izgradnje načrtovanega namakalnega sistema v občini Markovci. V uredbi o DPN bo zapisano, da bo možen odvzem vode iz kanala. Slednje je za obstoječe sisteme že navedeno, za novo načrtovane sisteme pa se dodatno zapiše v uredbi o DPN.

22. Zakaj dolvodno od HE Formin ni panelov?

STALIŠČE 22:

Podano je pojasnilo.

V okviru priprave DPN je bila izdelana študija variant/utemeljitev rešitve (ŠV), v kateri so bile rešitve ocenjene po štirih (zakonsko predpisanih) vidikih obravnave: prostorski, okoljski, funkcionalni in ekonomski vidik. Namen ŠV je, ob upoštevanju vseh veljavnih predpisov ter ob upoštevanju varstvenih in razvojnih interesov v prostoru, poiskati najustreznejše prostorske rešitve za načrtovane ureditve. Rezultat so rešitve, ki so usklajene z vsemi nosilci urejanja prostora in za katere je bil izdelan predlog DPN. Glej tudi stališče št. 9.

23. Pomembno je, da s postavitvijo sončne elektrarne ne bo ovirana rekreacijska raba kanalov.

STALIŠČE 23:

Podano je pojasnilo.

Režim uporabe kanalov se z umestitvijo SE ne spreminja.

24. Ali postavev panelov zagotavlja požarno varnost?

STALIŠČE 24:

Podano je pojasnilo.

SE bo izvedena na način, da bo zagotovljena požarna varnost skladno z zakonodajo in drugimi predpisi s tega področja. Požarov na samostoječih SE ne beležimo. Najpogosteje se ti pojavijo pri nameščanju na strehe objektov, navadno pa vzrok požara izvira zaradi slabe izvedbe kabelskih povezav ter montaže razsmernikov na lesenih konstrukcijah (ostrešjih). Načrtovana SE bo izvedena na način, da bodo FV paneli nameščeni na kovinski konstrukciji približno 2 m na tlemi, požarna ogroženost bo minimalna, se bo pa v nadaljnji fazi projektiranja izdelala posebna požarna študija.

25. Kako poteka vzdrževanje pod paneli?

STALIŠČE 25:

DEM d. o. o. bodo izvajale košnjo 1-2x letno, podobno kot do sedaj.

26. Kaj bodo imeli prebivalci od sončne elektrarne? Ljudje bi morali vsaj nekaj dobiti, npr. rento.

27. Najraje bi videli, da elektrarne ni, če pa že mora biti, pričakujemo, da nekaj dobimo.

28. Kaj bo s postavitvijo sončne elektrarne pridobila lokalna skupnost?

29. Ali je kdo preveril vpliv elektrarne na zmanjšanje vrednosti nepremičnin. Sončna elektrarna je odbijajoči element. Vpliv bo zagotovo. Kdo bo sem prišel živeti, s pogledom na sončno elektrarno.

STALIŠČE 26-29:

Razogljičenje energetskega sistema je nujno za doseganje ambicioznih podnebnih ciljev Slovenije kot tudi EU. Hkrati mora biti energija varna, zanesljiva, cenovno dostopna za potrošnike in podjetja ter pridobljena na okoljsko sprejemljiv način. Da bi se to zgodilo, morajo države članice svoje energetske sisteme preoblikovati v povsem povezan, digitaliziran in konkurenčen energetski trg EU, ki v veliki meri temelji na obnovljivih virih energije. Poleg regulativnih reform morajo države članice omogočiti in spodbujati nadaljnje naložbe v čisto energijo, vključno z energijsko učinkovitostjo. V tej perspektivi

ministrstvo pristojno za energijo podpira vse energetske projekte, ki lahko prispevajo k zgoraj naštetim ciljem. Pri tem pa ministrstvo izpostavlja, da je potreben strokoven, kontroliran in skrbno načrtovan zeleni prehod, pri katerem je potrebno slediti tako zakonodaji, kot tudi strokovnim mnenjem državnih in lokalnih nosilcev urejanja prostora ter javnosti.

Ministrstvo, pristojno za energijo, je ocenilo, da gre za projekt v državnem interesu, zato je zanj tudi dalo pobudo za pripravo DPN.

Navedene koristi so pomembne tako za celotno družbo, kot tudi za lokalno prebivalstvo.

Odškodnine zaradi posegov v zemljišča: SE je načrtovana na obstoječem energetskem objektu (brežine kanalov so del HE Zlatoličje in HE Formin), ki je v lasti DEM d. o. o., ki je tudi investitor SE. Tako se z umestitvijo SE, ki je ureditev državnega pomena, ne posega v lastnino, ki bi bila v zasebni ali občinski lasti, zato odškodnine, razen za del zemljišč, ki bodo potrebna zaradi ureditve dostopnih poti, niso predvidene.

Odškodnine zaradi obremenitve okolja: Investitor je dolžan izvesti vse ukrepe, da v času gradnje in obratovanja ne bo prišlo do obremenitev okolja, ki bi presegle zakonsko določene vrednosti. Plačila za obremenitev okolja ni mogoče izplačati, saj pobudnik in investitor nimata zakonske podlage za kaj takšnega. Zakon o varstvu okolja ZVO-2 ne vsebuje določil za izplačilo ekološke rente ali odškodnine za razvrednotenje bivalnega okolja. Zakon sicer določa, da "mora biti vsak poseg v okolje načrtovan in izveden tako, da povzroči čim manjše obremenjevanje okolja", vendar v okviru dopustnih obremenitev izplačilo odškodnin za razvrednotenje bivalnega okolja ne utemeljuje. V primeru prekomernih obremenitev okolja (t.j. preko zakonsko določenih mejnih vrednosti), je povzročitelj obremenitve obvezan obremenitev sanirati oz. zmanjšati na sprejemljivo raven. Iz zakona izhaja, da je povzročitelj obremenitve odgovoren za odpravo vira čezmernega obremenjevanja okolja in njegovih posledic v skladu s tem zakonom in da je povzročitelj obremenitve odgovoren za preprečevanje in sanacijo okoljske škode v skladu z zakonom. Morebitne prekomerne obremenitve bodo lahko ugotovljene na podlagi rezultatov monitoringa, ki bo podrobno opredeljen v naslednji fazi (po sprejemu DPN). Na podlagi rezultatov monitoringa je investitor po potrebi dolžan izvesti ustrezne zaščitne ukrepe (dodatne prostorske in tehnične rešitve, dodatne krajinsko arhitekturne ureditve, sanacije poškodb, spremembe rabe prostora ali objektov in druge ukrepi v skladu s predpisi, ki urejajo posamezno področje varstva okolja). Obveznost izvajanja monitoringa določa tudi uredba o DPN.

Zmanjšanje vrednosti nepremičnin: Zakonske podlage za oceno manjvrednosti nepremičnin in izplačilo odškodnine zaradi bližine SE ni. V kolikor posamezen lastnik meni, da je njegova nepremičnina zaradi nove infrastrukture izgubila na vrednosti, bi moral manjvrednost dokazati v sodnem postopku. Samo dejstvo nove SE oz. nove infrastrukture ne pomeni avtomatično manjvrednosti nepremičnin v bližini.

SKLOP 3: VPRAŠANJA, KI NISO NEPOSREDNO POVEZANA S PREDMETNIM DPN

30. Zakaj na Krasu ni vetrne elektrarne?

STALIŠČE 30:

Vprašanje se ne nanaša na predmetni DPN.

31. Elektrarne ne želimo.

STALIŠČE 31:

Izraženo je mnenje. Glej tudi stališče 26-29, ki govori o tem, da je pobuda utemeljena.

32. Ali obstajajo zeleni sončni paneli?

STALIŠČE 32:

Podano je pojasnilo.

Zeleni paneli na trgu obstajajo, vendar je njihova učinkovitost manjša od običajnih. Barva panelov vidnega vpliva ne bi bistveno spremenila, saj gre še vedno za umetne površine, ki jih je zgolj z barvanjem težko skriti. Kontrast z okolico bi bil manjši le ob določenih pogojih, saj se odtenki zelene v naravi spreminjajo in bi tako paneli le redko bili enake zelene barve kot okolica.

33. Na kanalih bo postavljena velika sončna elektrarna, V Gajevcih pa še vedno ne bo dovolj močne transformatorske postaje. Opozarjamo na problem šibkega električnega toka in pomanjkljivost pri zagotavljanju električne energije za nas, občane.

STALIŠČE 33:

Vprašanje se ne nanaša na predmetni DPN. Z načrtovano SE se obstoječe razmere ne bodo poslabšale. Za informacije v zvezi s trenutnim stanjem in razvojem (nadgradnjo) SN in NN omrežja je pristojen upravljalec tega omrežja ELES oz. Elektro Maribor.

34. Trenutno na Forminu ne deluje elektrarna, ker voda ne teče. S sončno elektrarno povečujete dobiček.

STALIŠČE 34:

Vprašanje se ne nanaša na predmetni DPN. HE Formin je druga največja HE v Sloveniji in obratuje v skladu z razpoložljivimi dotoki ter potrebami elektroenergetskega sistema. S svojo akumulacijo je en pomembnejših sistemskih elektrarn v državi in zagotavlja stabilnost EE sistema, hkrati zagotavlja cenovno ugodno EE za potrebe trga.

35. Opozarjamo, da DEM ni vložil v protipoplavno varnost Drave od Ptuje do Hrvaške. Če bo to rešeno, potem smo pripravljeni ta projekt podpreti.

36. Opozarjamo na dosedanje odlaganje plavja, dokler ni bila urejena trenutna lokacija? Do sedaj so naplavine/plavje bile odlagane v staro strugo reke Drave, kar je vplivalo na poplavno varnost.

37. Lobirajte pri ljudeh, ki so pripravljeni nekaj narediti za svoj prostor, npr. urejanje stare struge Drave.

STALIŠČE 35-37:

Pripombe se ne nanašajo na predmetni DPN.

Pri pripravi DPN je bila upoštevana vsa veljavna zakonodaja in z njo povezane mejne vrednosti oz. dopustni vplivi na okolje. Umestitev SE nima vpliva na odlaganje materiala in poplavno varnost.

Za zagotavljanje poplavne varnosti in ravnanje z vodotoki je zadolžena država. Pobuda za urejanje stare struge bo s strani pripravljavca posredovana na pristojno ministrstvo.

38. Koliko projektantov je delalo na projektu sončne elektrarne? Kako ste se spogajali z Naturo 2000?

STALIŠČE 38:

Pri ureditvah, ki se načrtujejo z DPN, gre za interdisciplinarni pristop umeščanja načrtovanih ureditev. Pri načrtovanju poleg strokovnjakov tehnične stroke (projektanti, geodeti), sodelujejo tudi številni strokovnjaki drugih strok (prostorski načrtovalci, izdelovalci okoljskih študij s področja kmetijstva, hrupa, biologi, agronomi, hidrologi, ipd.). Pri načrtovanju so bili upoštevani vsi veljavni predpisi.

Na vsaki od strokovnih podlag so na naslovnih straneh navedeni odgovorni izdelovalci. Vse strokovne podlage so del javno objavljenega gradiva in se nahajajo v naslednjih mapah:

- OP (mapa: DPN/spremljajoce_gradivo/okolje/Tekstualne priloge) in***
- DPN (mapa: DPN\spremljajoce_gradivo\str_pod).***

Glede upoštevanja Natura območij glej stališče 9.

39. Ali bo nadvišanje kanala zaradi rekonstrukcije HE Formin imelo vpliv na poglede?

STALIŠČE 39:

Pripombe se ne nanašajo na predmetni DPN. Nadvišanje se nanaša na rekonstrukcijo HE Formin in ni predmet tega DPN.